

www.nasasuma.com

СТРАТЕГИЈА УДРУЖЕЊА

УДРУЖЕЊЕ ПРИВАТНИХ ШУМОВЛАСНИКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
"НАША ШУМА"

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
МИНИСТАРСТВО ПОЛЈОПРИВРЕДНОСТИ
И ШУМАРСТВА

САЧУВАЈМО НАШЕ ШУМЕ!
Save our forests!

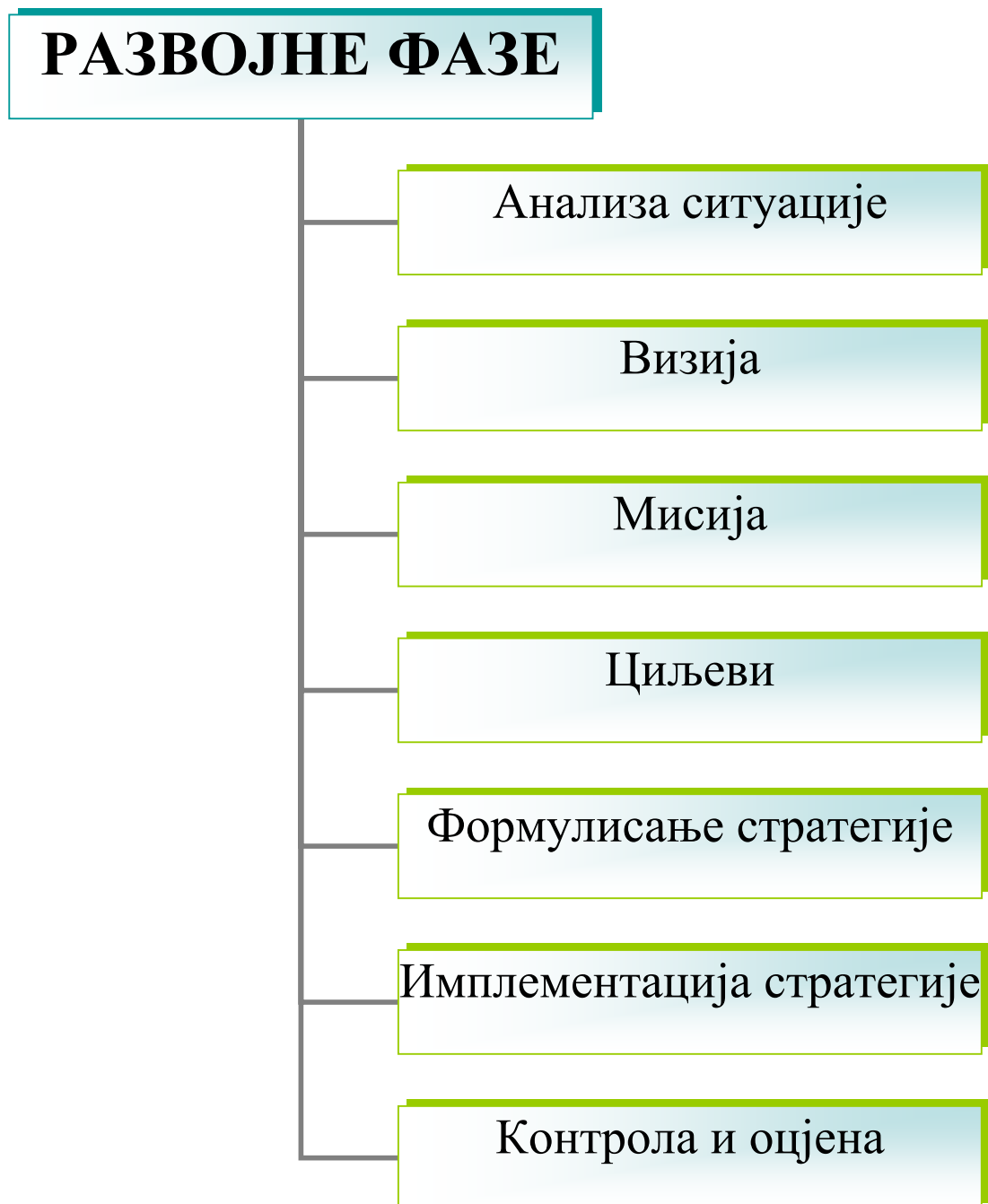
Благовремена дојава је пола успјешно угашеног пожара!
Уколико уочите пожар **ХИТНО** обавјестите:

ЦЕНТАР ЗА ОБАВЈЕШТАВАЊЕ: телефон: 121	ПОЛИЦИЈСКУ СТАНЦУ: телефон: 122	ВАТРОГАСНО ДРУШТВО: телефон: 123
---	---	--

новембар, 2007. године

◆ Умјесто садржаја

Стратегија удружења урађена је кроз следеће развијне фазе стратешког планирања :

◆ Анализа ситуације

Шуме и шумска земљишта у Републици Српској простиру се на површини од око 1.276.660 ha, што чини око 50% површине Републике. Приватне шуме заузимају површину од око **280.000 ha**, што чини око 22% шума и шумских земљишта у Српској. Приватне шуме су испарчане на 464.000 катастарских честица у посједу око 250.000 власника. И поред релативно велике шумовитости, стање шума је незадовољавајуће, првенствено због њихове изразито неповољне структуре. Удио високих шума мањи је од 30%, залихе су знатно мање од нормалних, што за собом повлачи смањење запреминског прираста, а самим тим и приноса дрвне масе.

Шумске састојине омогућавају друштвеној заједници значајне економске ефекте, а преко поливалентних, општекорисних функција обезбјеђују основне предуслове за живот човјека и бројних екосистема. Производе шума користи велики број производних дјелатности, чиме шумарство у знатној мјери помаже развој великог броја привредних грана. Имајући све то у виду, значај шумарства у привреди Републике превазилази економске оквире и ову дјелатност сврстава у категорију друштвених добара од посебног интереса. Такво одређење садржано је у Уставу и Закону о шумама.

Приватне шуме су, у вријеме административно-социјалистичког управљања привредом и природним ресурсима, биле третиране као пасторче државе, што се уклапало у идеолошку проscribeваност свега што је приватно. Исти начин третирања приватних шума настављен је и после деvedесетих година прошлог вијека, који је “потпомогнут” ратним збивањима и друштвеним неприликама, приватне шуме потпуно потиснуо на маргине и у стручном и у друштвеном погледу.

Вршење стручних услуга у приватним шумама било је повјеравано државним (друштвеним) предузећима за газдовање шумама појединих подручја и локалним општинским администрацијама. И једни и други су газдовање приватним шумама доживљавали као баласт који прави проблеме у њиховом раду.

Чак и данашње позитивно законодавство и прописи из области шумарства су постали кочница у развоју шумарства у цјелини, а посебно приватних шума чији је статус у важећем Закону о шумама третиран искључиво са становишта обавеза и ограничења за њихове власнике, док су права и стимулативне мјере за унапређење приватних шума потпуно запостављена.

Резултат оваквог законског односа према приватним шумама је веома лоше стање ових шума. Наиме, последице досадашњег начина рада и газдовања приватним шумама су велике површине девастираних шума, које су настале као резултат непланског рада и бесправних сјеча. Није извршено могуће превођење значајних површина изданачких шума у виши узгојни облик, као ни пошумљавање голети. Кориштење станишних потенцијала је незадовољавајуће и све више долази до деградације и регресије узгојних облика.

Велики корак напријед у правцу побољшања ситуације везане за приватне шуме и шумовласнике јесте оснивање Удружења приватних шумовласника.

Удружење приватних шумовласника «НАША ШУМА» основано је 30.07.2006. године у Челинцу. Удружење се оснива на темељу неотуђивог права сваког човјека да се активно залаже за заштиту права и слобода сваког појединца, на очувању и унапређењу цивилизацијских достигнућа и услова живљења, остваривању стандарда савременог живота а у циљу свеукупног развоја друштва и слободне људске заједнице.

Један од најважнијих праваца дјеловања Удружења је провођење низа мјера и активности на побољшању искориштености потенцијала шума и шумских земљишта и валоризација општекорисних функција

SWOT анализа¹ показује :

<u>Снаге:</u>	<u>Слабости:</u>
<ul style="list-style-type: none">- 11% Републике Српске заузимају шуме и шумска земљишта у приватном власништву- 250 000 власника директно заинтересованих за побољшање стања своје имовине, а тиме и поправљање свог економског положаја- велики број стручног кадра, чланова удружења, спремних за пружање свих видова стручне помоћи- спремност законодавне и извршне власти Републике да промјеном законске регулативе помогне бољем третману приватних шума и развоју руралног подручја, што је један од стратешких праваца развоја- сарадња са домаћим и страним организацијама и удружењима који пружају стручну и материјалну помоћ и баве се сличном проблематиком	<ul style="list-style-type: none">- недовољно изграђена организациона структура Удружења- уситњеност приватних посједа (велики број власника)- недовољна материјална и техничка опремљеност- неизграђен информациони систем- неријешено финансирање

1

<u>Пријетње:</u>	<u>Шансе:</u>
<ul style="list-style-type: none"> - неусклађена законска регулатива - отпор администрације према доношењу законске регулативе која уводи више реда у сектор приватних шума - неравноправан третман приватних и државних шума - уситњеност парцела - неажурно вођење катастра стања и промјена у приватним шумама 	<ul style="list-style-type: none"> - нови Закон о шумама РС и друга подзаконска акта, чије усвајање је у процедури - изједначавање статуса приватних шума са републичким (кроз активно учешће представника Удружења у изради законске регулативе која третира проблематику шумарства и руралног развоја - сарадња са регионалним удружењима - учлањивање у СЕРФ (Европска конфедерација приватних власника шума) - побољшање економског ефекта кроз боље газдовање приватним шумама -

¹ Strengths – снаге , Weakness – слабости , Opportunities – шансе , Threats - пријетње

Визија

Визија удружења „Наша шума“ је да приватне шуме буду равноправне са државним и да буду бољи дио шума БиХ, да удружење постане лидер у организовању приватних шумовласника у БиХ и да учествује у доношењу свих регулатива и има препознатљиво мјесто у **СЕРФ** –у, а да сви шумовласници препознају удружење као организацију која уистину представља њихове интересе кроз побољшање материјалног положаја шумовласника и побољшање стања приватних шума, те да се природни потенцијали шума и шумских земљишта користе у пуном капацитету, од чега користи има цијело Друштво

Мисија

Мисија Удружења „Наша шума“ је да представља заједнички глас (интерес) свих власника приватних шума у БиХ у остваривању њихових права и извршавању законских обавеза везаних за газдовање шумама, да побољша организацију пружања стручних услуга приватним шумовласницима, што ће допринијети бољим економским ефектима коришћења производа шума, побољшању стања шума и транспарентном коришћењу средстава из домаћих и иностраних фондова за репродукцију и унапређење шума

Циљеви

Ради превазлагања постојећег стања, Удружење шумовласника «Наша шума» је покренуло иницијативу према законодавној и извршној власти Републике у циљу побољшања стања у приватним шумама и њиховог равноправног третмана са државним шумама, уважавајући захтјеве и приједлоге власника шума. На темељу расправа Органа Удружења на састанцима и разговора са власницима шума, дефинисани су циљеви Удружења.

- **ОПШТИ ЦИЉ** је да удружење буде главна спона између власника шума и Агенције за шумарство.

- **СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ** (*економски, еколошки и општедруштвени*)
 - територијална покривеност што већег дијела републике
 - изградња вертикалне организације удружења
 - вршење савјетодавних и стручних услуга приватним шумовласницима
 - повећање производних потенцијала приватних шума по обиму и квалитету
 - увођење европских стандарда и норми у приватним шумама (сертификација приватних шума)
 - израда програма за пошумљавање приватних шума ради кориштења средстава ФУШ-а, која до сада уопште нису намјенски кориштена
 - добијање средстава прости и проширене репродукције за приватне шуме
 - израда програма и помоћ власницима шума при оснивању малих и породичних предузећа која се баве искориштавањем осталих шумских производа (гљиве, љековито биље, етерична уља, прерада шумског воћа, сеоски туризам и др.)
 - унапређење рекреативних и туристичких могућности шумских екосистема
 - унапређење руралног развоја (смањење миграција сеоског становништва)
 - заштита флористичког и фаунистичког биодиверзитета шумских екосистема

- очување хидролошких потенцијала и квалитета вода
- помоћ у заштити угрожених врста дивљачи
- уклањање дивљих депонија отпада и спречавање прављења нових дивљих депонија које угрожавају животну средину и здравље људи

◆ Формулисање стратегије

УПШ „Наша шума“ формирано је првенствено из разлога заштите шумског фонда приватних шума, подизања производних могућности шума на виши ниво, као и вршења стручних услуга у приватним шумама.

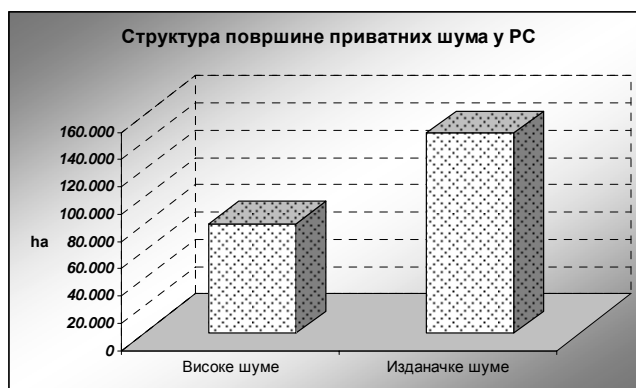
Резултат неадекватног законског односа према приватним шумама, у претходном периоду, је веома лоше стање ових шума у смислу да постоје:

- девастиране шуме (у великом обиму)
- висок % изданаčkih шума
- незадовољавајуће коришћење станишта

У прилог томе говоре и следећи статистички подаци:

Структура површина приватних шума у РС		
Категорија шума	Површина у ha	Процент
Високе шуме	80.359	29,00%
Изданаčke шуме	146.864	53,00%
Шумске културе	1.385	0,50%
Подручје крша	36.024	13,00%
Голети и шибљаци	11.084	4,00%
Непродуктивне површине	1.385	0,50%
Свега	277.101	100,00%

Табела 1.

Графикон 1.

Дакле из табеле 1 се јасно види да је чак 70% површина приватних шума узимају изданацке деградирание шуме, голети, крш и друге непродуктивне површине.

Из табеле 2, такође, видимо незадовољавајућу количину дрвне залихе и прираста по хектару:

Категорија шума	Површина у РС / ха /	Дрвна залиха у РС /m3/		Годишњи запремински прираст у РС /m3/	
		по ха	укупно	по ха	укупно
Високе шуме	80.359	202	16.232.518	5,50	441.975
Изданацке шуме	146.864	129	18.945.456	4,04	593.331
Шумске културе	1.385	161	222.985	6,28	8.698
Подручје крша	36.024	48	1.728.000	1,34	48.272
Голети и шибљаци	11.084	-	-	-	-
Непродуктивне површине	1.385	-	-	-	-
Свега	277.101	134	37.128.959	3,94	1.092.275

Табела 2.

За извор података за дрвне залихе узета је просјечна количина дрвних залиха по хектару констатована најновијим премјером у приватним шумама општина Добој, Модрича, Дервента, Челинац, Босански Брод, Котор Варош, Вишеград, Невесиње и Гацко као репрезентаната за цијело подручје Републике Српске, док је годишњи просјечни прираст бруто дрвне масе добијен према нашим процјенама темељеним на расположивим таблицама прираста.

Потешкоће у газдовању приватним шумама дијеле се у два вида:

- организационе
- законодавне

Организационе потешкоће у газдовању приватним шумама су:

- **велики број власника**
- **нејасно дефинисане границе парцела**
- **лоша сортиментна структура робе**
- **мала улагања у узгојне радове**
- **нерашчишћени имовински односи**
- **лоша организација око сјеча, извоза, ускладиштења и продаје**
- **непоуздана процјена запреминског прираста**

У земљама Западне Европе постоје задруге власника шума које обједињују послове експлоатације шума удружених власника. На овај начин омогућено је максимално кориштење ових шума путем заједничког кориштења удружених средстава за рад-машине за експлоатацију и ангажман професионалних шумских радника у свим фазама експлоатације (сјеча, транспорт, складиштење и отпрема). Овим се постиже ефекат потпуне количинске израде најскупљих шумских сортимената (групци за фурнир и пиланску прераду), а тим и максимални финансијски резултат. Ово је пресудно важно за цјелокупно шумарство, будући да је у развијеним земљама проценат приватних шума у укупној површини шума далеко изнад 50 % (Аустрија 80 %, Данска 78 %, Португал 80 %, В. Британија 64 %, Шведска 67 %, САД 59 %, Јапан 69 % ...), у свим тим земљама организација експлоатације приватних шума пресудно утиче на комплетну структуру шумарстава свих држава Западне Европе, а одскоро и земљама Источне Европе (Чешка, Пољска, Словачка ...).

У Босни и Херцеговини сваки власник је упућен сам на себе, па скоро редовно изостаје израда најскупљих шумских сортимената због недовољне обавијештености и недостатка машина за извлачење трупаца на стоваришта. Надаље, због напуштања становништва села, посебно оних годишта која су способна за тешки и опасни шумски рад, нарочито на обарању стабала, знатни простори под шумом остају запуштени без обзира на прописане господарске активности предвиђене шумскопривредном основом за сваку појединачну парцелу приватне шуме.

Као мјере за превазилажење организационих потешкоћа у газдовању приватним шумама предлагемо следеће :

Израдити програм оснивања задруга за експлоатацију приватних шума. Одабрати као узорак једну општину у којој треба предвидјети модел задруге обзиром на стање шума, предвиђени обим сјеча шумскопривредном основом, врсте дрвећа и дебљинску структуру шума.

Предвидјети структуру радника уз обавезно учешће једног или више школованих шумарских стручњака ради провођења свих предвиђених радњи наведених у шумскопривредној основи. Дати и финансијске ефекте рада задруге уз анализу досадашњег екстензивног вршења експлоатације шума уз назначену разлику у постизању финансијског ефекта.

Да би програм заиста био од користи власнику шуме, а и широј заједници (општина, ентитет и држава) дати упоредни приказ структуре и начина рада задруге у трима европским државама, наглашавајући сличности и разлике у структуралним особинама, законским шумарским прописима, навикама и другим елементима који могу утицати на наше опредјељење код оснивања задруга у нашим условима. Препоручујемо да се обраде (сниме) задруге у Словенији, Данској и Француској због сличности у погледу уситњеног посједа и других елемената, чиме би се могли окористити и туђим сазнањима о овом предмету.

У односу на недостатак наведен у горњем тексту „непоуздана процјена запреминског прираста - битне одреднице од које зависи, у највећој мјери, одређивање планског обима сјеча (етата)“, потребно је следеће :

Не постоје таблице запреминског прираста за шуме у Републици Српској, као и за шуме у Босни и Херцеговини ни за високе ни за изданачке шуме за врсте дрвећа: храст лужњак, обични граб, јоха и пољски јасен. Мјерење прираста ових врста, које су дрвном масом и техничким квалитетом доминантне у брдском и низијском дијелу Босне и Херцеговине, нису рађене, па је шумарској оперативи препоручено, ако ће користити таблице, што је досад и био случај, да користе таблице запреминског прираста за храст китњак, који расте искључиво у вишим предјелима и чији је прираст осјетно нижи посебно у односу на храст лужњак, врсту дрвећа које спада у најскупоцјенију на свијету. Због тога и најозбиљнија анализа стања шума и предлога о побољшању тога стања нема довољан степен поузданости, јер заправо и не познајемо једну од битних одредница-запремински прираст.

Разлог за овакво стање је поскупљење радова на изради шумскопривредних основа примјеном методе извртака приликом теренских радова мјерења пречника стабала, склопа и висине стабала како се то ради у државним шумама за врсте: јоха, смрча, буква и храст китњак.

Будући да се ради о површини од око 20 000 ha, на којима расту лужњак, граб, јоха, јасен, воћкарице и топола, врсте са изванредно вриједном дрвном масом, гдје нам је сазнање о прирасту веома битно, предлажемо следеће :

Због недостатка таблица запреминског прираста, прећи на истраживање и утврђивање прираста методом бушења извртака.

Сматрамо да је за наше услове, од свих многобројних метода мјерења прираста помоћу извртака, најприкладнија метода формуле Леона Шефера² (*Leon Schaeffer*), то јесте метода постотка прираста (p) која гласи:
$$P = \frac{1000}{D - S} \cdot \frac{1}{T}$$

У овом тексту нећемо описивати теоретско извођење ове формуле, нити начин примјене у пракси, већ ћемо навести њене ефекте:

Метод је лако примјењив, обрачун прираста је могућ одмах на терену без лабораторијских обрада. Будући да је довољно поуздано узети за површину шуме: p < 100 ha – 3 извртка / ha , метода је релативно јефтинија од других метода извртака и не би прелазила цијену од 1 KM / ha.

Примјеном ове методе добијамо поуздано сазнање колики је текући годишњи прираст и каква је његова динамика обзиром на величину прираста у односу на дебљину стабала, што је веома значајно код одређивања – прописивања узгојних сјеча.

Предлажемо да се одаберу три катастарске општине у којима ће се израчунати прираст на досадашњи начин и паралелно по методи Леона Шефера. Ово из разлога да би се шумарски стручњаци увјерили у корисност примјене ове методе, јер ће вриједност њене практичне примјене у одређивању етата далеко надмашити незнатно повећање трошкова теренских радова на изради шумскопривредне основе.

² Метод обрађен у уџбеницима проф. Душана Клепча: „Раст и прираст шумских врста дрвећа и састојина“ и „Утврђивање прираста по методу извртака“, Загреб.

Предлажемо, такође, да се уради што више на подизању свијести приватних шумовласника о могућностима искоришћења најбољих класа шумских дрвних сортимената, а не као до сада да све иде у огревно дрво, као и да се оснује шумарска савјетодавна служба за помоћ приватним шумовласницима по узору на исту службу каква постоји у пољопривреди.

Овдје смо дали само кратку идејну скицу о постојећим актуелним организационим, управљачким и техничким проблемима у газдовању приватним шумама у Босни и Херцеговини.

Уколико би се приступило изради и примјени ових пројеката рјешило би се мноштво проблема који су сада присутни у овој области, а програми би били примјенљиви за простор цијеле Б и Х.

Програм таблица запреминског прираста би се могао примјенити за шуме свих власничких облика и за простор региона који превазилази простор Босне и Херцеговине.

Средства која су потребна за ове пројекте првенствено зависе о обиму пројекта (величине и структуре шума и других показатеља општине која би се узела као пилот пројекат) када је ријеч о пројекту који се тиче организације и управљања приватним шумама, односно опсегом простора и врста дрвећа за које бих се израдиле запреминске таблице.

Законодавне потешкоће у газдовању приватним шумама су:

- 1. неуједначени ентитетски Закони о шумама** – нпр. висина средстава за просту репродукцију у ФБиХ 15 % у РС 10 % и проширену репродукцију у ФБиХ до 3 % у РС правни субјекти плаћају 0,1 % од оствареног прихода на крај године.
- 2. неуједначено третирање приватних и државних шума у Закону о шумама** – неопходно је ОДМАХ изједначити однос државних и приватних шума.

УПШ „Наша шума“ располаже са великим бројем стручног кадра (шумарских инжењера и техничара) који ће допринијети заштити шумског фонда приватних шума, као и вршењу стручних услуга у приватним шумама.

Имплементација стратегије

Имплементацију стратегије удружење ће провести кроз низ активности :

□ побољшање организације удружења

Удружење дјелује на темељу статута, етичког кодекса и других нормативних аката. Удружење има своје стручне органе, комисије и савјет за газдовање шумама. Органи удружења су: Скупштина (чине је сви чланови удружења), Управни одбор (3 члана) и Надзорни одбор (3 члана).

У наредном периоду треба ићи са повећањем организационих јединица у свим општинама РС и БиХ и даље формирати огранке на нивоу мјесних заједница. Огранке треба да формирају компетентни шумарски стручњаци који су већ чланови удружења. Након формирања огранака кроз семинаре и јавне трибине презентовати користи приватних шумовласника кроз учлањење у удружење, побољшати материјално-техничку опремљеност и ријешити финансирање удружења.

□ Извршити повезивање удружења са сличним удружењима са простора

бивше СФРЈ - Удружења приватних шумовласника из Србије, Македоније, Хрватске имају проблеме најсличније нашим те стога треба организовати заједничке научне конференције посвећене области уређивања приватних шума. Посебно се угледати на најуспјешније земље транзиције из бивше СФРЈ (Словенија) и бившег СССР (Литванија) те њихов примјер узети као циљ коме треба тежити у наредним десетљећима.

□ Учлањење удружења у конфедерацију европских шумовласника (CEPF)

Конфедерација европских шумовласника (CEPF) је највеће удружење власника шума

уопште у Европи јер су у европским земљама већински удио узимају приватне шуме, док су државне и малобројније и мање квалитетне.

Конфедерација европских шумовласника основана је 1996 године, 23 европске земље су чланице, учлањује 16 милиона приватних шумовласника и њихових породица и има 3 канцеларије у Бриселу, Будимпешти и Луксембургу.

□ Пристаупити сертификацији приватних шума (FSC,PEFC)

Сертификација приватних шума представља увођење европских стандарда и норми у приватним шумама која ће омогућити пласман производа и на тржиште европске уније. Приходи који се могу остварити правилним газдовањем приватним шумама нису занемарљиви, напротив што се јасно може видјети из табела 3 и 4.

Према резултатима који су добијени приликом израда шумскопривредних основа за приватне шуме и на бази стручно-техничке методологије за одређивање степена кориштења дрвета, као и искустава у познавању стандарда који се примјењују на тржишту дрвета, процјењујемо да се од укупне дрвне масе од 37 128 959 m³ може изградити нето маса за кориштење од 22 990 000 m³.

Годишњом сјечом од 2 % нето дрвне масе – 459 800 m³ могу се произвести следећи дрвни сортименти:

Сортиментна структура у РС /m ³ /	
Групци	174.724
Целулозно дрво	147.136
Огревно дрво	137.940
Свега	459.800

Табела 3.

Рачун структуре шумских сортимената урађен је на бази усвојене научно-стручне методологије и искустава на домаћим и страним тржиштима дрветом.

Ова количина и квалитативна структура дрвних сортимената може се сматрати минималном, с обзиром да се годишњи етат – планирани обим сјеча у овим шумама креће око 2,5 % укупне дрвне масе или 70 % од прираста. Ово су, према предвиђеном плану газдовања, скоро све узгојне сјече којима се поред повећања шумског фонда, поправља, селективним проредама, узгојно-технички квалитет шума.

Преосталих 0,5 % дрвне масе нисмо узели у обзир ради степена осигурања.

Новчана вриједност етата за 10 година			
Сортимент	m ³	Цијена по m ³	Износ
Групци	174.724	82 КМ	14.327.368 КМ
Целулозно дрво	147.136	49 КМ	7.209.664 КМ
Огревно дрво	137.940	39 КМ	5.379.660 КМ
Свега	459.800	58,54 КМ	26.916.692 КМ

Табела 4.

За горњу анализу новчане вриједности етата немамо егзактне податке, али узимајући довољан број података из шумско-привредних основа о стању шума, квалитету, величини и структури залихе, сматрамо ову анализу реалном, поготово кад се узме у обзир да смо за цијену m^3 трупца узели цијену буковог трупца 2. класе, а просјечна цијена од 58,54 КМ је мања од цијене буковог трупца 3. класе.

Све напријед изложено, регулисано је путем шумскопривредне основе коју је свака општина дужна имати и по њој се управљати.

Слична или готово иста проблематика је присутна и у Федерацији БиХ, пошто се ради о сличној структури власништва – учешћа приватних шума у структури свих шума и сличној квалитативној структури по свим параметрима. Са становишта организације, газдовања и управљања ситуација је иста као и у Републици Српској.

Наступ према скупштини као врховном законодавном органу

На превазилажењу законских проблема удружење приватних шумовласника „Наша шума“ ће веома активно радити кроз учешће у расправи и достављању својих приједлога о рјешењима која ће се наћи у новом Закону у шумама који ће се наћи у парламентарној процедури скупштине Републике Српске.

Обезбјеђење мултифункционалности приватних шума

Сви шумски екосистеми (без обзира на власништво) поред производне имају и заштитну, здравствену, рекреативну и друге функције глобалног карактера (производња кисеоника, смањење CO_2 итд.).

У ту сврху обезбједити израду програма и помоћ власницима шума при оснивању малих и породичних предузећа која се баве искориштавањем осталих шумских производа (гљиве, лековито биље, етерична уља, прерада шумског воћа, сеоски туризам и др.), израдити програме заштите угрожених врста дивљачи, уклањања дивљих депонија отпада и слично.

Успоставити добру сарадњу са невладиним организацијама

Успоставили смо одличну сарадњу са холанском развојном агенцијом SNV као и другим локалним невладиним организацијама које би могли утицати на промоцију циљева удружења.

Контрола и оцјена

У сврху контроле степена реализације дефинисане стратегије и циљева удружења наводимо *индикаторе* преко којих ће се вршити њихова контрола :

- Успјех у остваривању општег циља да удружење буде главна спона између власника шума, Владе и Агенције за шумарство, као и да се елиминишу законске препреке у газдовању шумама јесте **нови Закон о шумама РС** односно заступљеност рјешења која предлажемо у њему.
- Успјех у остваривању циља повећања производних потенцијала приватних шума по обиму и квалитету ћемо постићи утврђивањем прираста методом бушења извртака и поређењем истог у ранијем уређајном периоду.
- Успјех у остваривању циљева који се тичу организације удружења ћемо постићи мјерећи број новооснованих огранака у односу на број општина. Са овим циљем је компатибилан и циљ вршења стручних услуга приватним шумовласницима које није могуће вршити без формирања огранака на територијалном принципу (општина, мјесна заједница).
- Успјех у остваривању циља увођења европских стандарда и норми у приватним шумама ћемо постићи добијањем одговарајућих сертификата (**FSC, PEFC**).
- Успјех у остваривању циља који се тиче савјетодавне улоге удружења ћемо постићи мјерећи број одржаних стручних скупова и семинара на тему газдовања и заштите приватним шумама.
- Успјех у остваривању циља који се тиче остварења општекорисних функција шума ћемо постићи мјерећи број основаних породичних предузећа која се баве искориштавањем осталих шумских производа (гљиве, љековито биље, етерична уља, прерада шумског воћа, сеоски туризам и др.), као и бројем ново-отворених туристичко-рекреативних центара која су основана после израђених програма у нашем удружењу.
- Успјех у остваривању циља превођења приватних шума на виши узгојни ниво ћемо постићи поредећи проценте узгојних облика и пошумљених површина у односу на укупан проценат голети данас и у следећем уређајном периоду, као и кроз контролу коришћења средстава просте и проширене репродукције.
- Успјех у остваривању циља унапређења руралног развоја ћемо постићи смањењем миграција сеоског становништва једноставним поређењем два пописа становништва.

Закључак

Од цјелокупне површине Републике Српске шуме заузимају 40% површине, а приватне шуме учествују са око 22% свих шумских површина.

Уважавајући, чињеницу да шумски екосистеми представљају основ здраве животне средине и кључни фактор њеног очувања и унапређења, те значај општекорисних функција шума које нису везане само за производњу дрвета као главног производа, намеће се закључак да је улога свих шума, без обзира на власништво, да имају исти друштвени значај.

Садашња структура приватних шума, са становишта узгојног облика, је незадовољавајућа (учешће високих шума је 29%, изданачких 53%, а значајан проценат узимају разне непродуктивне површине).

Мањехински однос државе, у ранијем периоду, према приватним шумама, изостанак едукативне и савјетодавне функције у газдовању, неулагање ни минималних законских средстава за репродукцију ових шума у дужем временском периоду, те сложене друштвене прилике у задњих петнаестак година утицале су на појаву озбиљне девастације и крчења приватних шума.

Дрвна залиха приватних шума од $134 \text{ m}^3/\text{ha}$ и запремински прираст од $3,94 \text{ m}^3/\text{ha}$, као и квалитативна и дебљинска структура су далеко испод производних могућности станишта.

Законска одредба о извајању 10% прихода, оствареног у овим шумама, за просту репродукцију углавном није поштована.

Када је у питању улагање средстава проширене репродукције, приватне шуме су „стављене ван закона“, те нису из овог фонда улагана никаква средства. Пракса европских земаља, као и неких земаља са простора бивше Југославије је да се из овог фонда у приватне шуме улаже сразмјерно њиховој површини, па чак и више.

Нова влада РС је коначно узела у разматрање стање приватних шума, па је се надати да ће и ова област коначно бити уређена како доликује достигнутом степену цивилизације и једној модерној европској држави.

Новембар 2007.год